

Editoriál

Dnešný rok počuť častejšie ako v predchádzajúcich rokoch varovný hlas o kríze kultúry a všetkých jej hodnôt, najmä kresťanských. Už nepočuť len o *zániku Západu*, ako sme sa to mohli dočítať už v rokoch 1918/1924 z dôkladnej analýzy Oswalda Spenglera, ale aj dnes počuť o neodvratnej smrti Západu. V Spojených štátoch vyšlo pred dvoma rokmi dielo *Smrť Západu* z pera významného politika a politológa, dvojnásobného kandidáta na prezidenta USA, Patricka J. Buchanana. Tento autor po dôkladných interdisciplinárnych, najmä demografických a sociologických analýzach, ako aj nenahraditeľných skúsenostiach v americkej vysokej politike, upozornil na radikálny proces dekristianizácie v štátoch Severnej Ameriky a Európy spojený so všetkými katastrofálnymi morálnymi, kultúrnymi a v neposlednom rade populačnými dôsledkami. Buchanan dospel k dôležitému záveru, že zatiaľ čo stredná a východná Európa mala byť rozvrátená zvonku marxistickou ideológiou a totalitnou praxou, no vďaka Bohu sa tak napriek nesmiernym škodám nestalo, západná Európa a štáty Severnej Ameriky boli už od šesťdesiatych rokov rozvracané zvnútra kultúrnou revolúciou inšpirovanou ideami nových marxistov, akými boli predovšetkým György Lukács, Antonio Gramsci, Max Horkheimer Herbert Marcuse a Theodor L. W. Adorno. Títo pseudomyšlitelia sa síce k svojmu učiteľovi Karlovi Marxovi nehlásili, ale boli jeho skrytými žiakmi. Sú vyznávačmi vnútorného, štrukturalistického sociálneho determinizmu a pohrdania tradíciou, čo bolo koniec-koncov hybnou silou všetkých totalitných hnutí minulého storočia. Žiaci týchto „nových marxistov“ degradovali demokraciu na masovosť, kvôli čomu bola silne oslabená spoločenská vôľa národov vážiť si svoje elity. Buchananv komentátor Michal Janata vyostruje túto myšlienku takto: *„Ide o krajne nebezpečný a znepokojujúci jav, pretože intelektuálne elity sú vzpružinou každého civilizačného a kultúrneho pohybu a ich ostrakizácia, ku ktorej vo veľkom meradle od 90. rokov dochádza, znamená, že spoločnosť je na ceste k samovražde.“*¹ Buchanan ako veriaci kresťan katolík si nad touto vážnou situáciou nezúfa a verí, síce kriticky neskoro, v nápravu. Svoju knihu uzatvára týmito slovami: *„Američania, ktorí milujú svoju vlasť a ctia si túto najväčšiu zo všetkých civilizácií, si želajú tieto problémy riešiť a nastal čas, aby ich naše elity riešili. Lebo pokiaľ tak neurobia, ako varoval Lincoln, i ona (rozumej táto civilizácia) pomínie. Nesmieme dopustiť, aby sa tak stalo.“*² Teda aj my, Slováci a Euró-

¹ Janata, M.: Smrť Západu jako historisofický žánr. In: Buchanan, P. J.: Smrť Západu. Praha : Mladá fronta, 2004, s. 18.

² Buchanan, P. J.: Smrť Západu, c. d., s. 370. Maritainovci.

pania, prihlásme sa k Buchananovej výzve! Zvrátiť negatívny vývoj odkresťančenia a straty sebaidentity Európy sa zdá byť dnes takmer nemožné. Keby sme stavali len na rozumových presvedčeniach a argumentoch, tak sa definitívne tak stane, ako sa napokon už teraz stáva. Ale vo svetle viery, vo viere v Kráľa vesmíru a dejín Ježiša Krista a v sile Ducha Svätého je to možné! Preto v tejto živej otvorenosti vo viere dajme sa do cieľavedomej práce!

I každý kresťan na Slovensku, vo svojej rodine a na verejnom pôsobisku, má na všetkých frontoch kultúrneho, sociálneho a hospodárskeho života stavať hrádzu proti tejto zničujúcej povodni. A o to viac kresťan-intelektuál, ktorý vo zvýšenej miere pociťuje zodpovednosť za všetkých, no najmä v tých oblastiach verejného života, v ktorých aktívne tvorivo pôsobí. Nech tento zborník so všetkými aktivitami, ktoré jeho vzniku predchádzali, sa stane jedným zo skromných svedectiev tohto úsilia.

Ján Letz